SPIS TREŚCI

Dziedziczenie ustawowe 3
Dziedziczenie testamentowe 5
Przyjęcie lub odrzucenie spadku 7
Stwierdzenie nabycia spadku 7
Zachowek 9
Dział spadku 10
Podatek od spadku 12
Zrzeczenie się dziedziczenia 14
Wzór wniosku o stwierdzenie nabycia spadku 15

DZIEDZICZENIE USTAWOWE

Dziedziczenie ustawowe co do całości bądź części spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy w testamencie do całości bądź części spadku albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą. W takim przypadku zastosowanie znajdą przepisy art. 931-940 Kodeksu cywilnego.

Prawo spadkowe dzieli spadkobierców na 6 grup osób. Kolejna grupa jest powoływana do spadku, gdy nie ma osób z grup wcześniejszych.

1. ZSTĘPNI I MAŁŻONEK

W pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku.

Jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada jego dzieciom w częściach równych. Przepis ten stosuje się odpowiednio do dalszych zstępnych.

Przykładowo zmarły pozostawił żonę. Miał 4 dzieci, lecz 1 z nich zmarło wcześniej, zostawiając 2 dzieci – wnuków spadkodawcy. W takim przypadku żona otrzyma ¼ spadku, dzieci 3/16, zaś wnukowie 3/32 spadku.

2. MAŁŻONEK ORAZ RODZICE SPADKODAWCY

Jeżeli nie ma zstępnych powołani do spadku z ustawy są małżonek i rodzice zmarłego. Udział spadkowy każdego z rodziców, które dziedziczy w zbiegu z małżonkiem spadkodawcy, wynosi jedną czwartą całości spadku. W braku zstępnych i małżonka spadkodawcy cały spadek przypada jego rodzicom w częściach równych.

3. MAŁŻONEK ORAZ RODZEŃSTWO SPADKODAWCY

Jeżeli jedno z rodziców spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada rodzeństwu spadkodawcy w częściach równych.

Jeśli małżonek spadkodawcy dziedziczy razem z rodzicami spadkodawcy albo razem z jednym z rodziców spadkodawcy i jego rodzeństwem (ewentualnie

zstępnymi rodzeństwa), to w obu tych przypadkach małżonkowi należy się połowa spadku. Jeśli natomiast brak zstępnych spadkodawcy, jego rodziców, rodzeństwa i ich zstępnych, to cały spadek przypada małżonkowi spadkodawcy (art. 933 § 2 kodeksu cywilnego).

4. DZIADKOWIE SPADKODAWCY

W braku zstępnych, małżonka, rodziców, rodzeństwa i zstępnych rodzeństwa spadkodawcy cały spadek przypada dziadkom spadkodawcy; dziedziczą oni w częściach równych. Jeżeli któreś z dziadków spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada jego zstępnym.

5. PASIERBOWIE

W braku małżonka spadkodawcy i krewnych, powołanych do dziedziczenia z ustawy, spadek przypada w częściach równych tym dzieciom małżonka spadkodawcy, których żadne z rodziców nie dożyło chwili otwarcia spadku.

6. GMINA

W braku małżonka spadkodawcy, jego krewnych i dzieci małżonka spadkodawcy, powołanych do dziedziczenia z ustawy, spadek przypada gminie ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy jako spadkobiercy ustawowemu. Jeżeli ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy w Rzeczypospolitej Polskiej nie da się ustalić albo ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy znajdowało się za granicą, spadek przypada Skarbowi Państwa jako spadkobiercy ustawowemu.

Szczególne zasady dotyczące małżonka

W przypadku, gdy zmarły pozostawał ze swoim małżonkiem w ustroju wspólności majątkowej małżeńskiej, małżonek, który pozostaje przy życiu jest zasadniczo uprawniony do 1/2 tego majątku. Natomiast ta druga, pozostała część majątku wchodzi w skład spadku i dziedziczą ją wszyscy spadkobiercy ustawowi oraz małżonek pozostały przy życiu. Należy również pamiętać, że orzeczony rozwód powoduje wyłączenie byłego małżonka od dziedziczenia. Jeśli zmarły za życia wystąpił z żądaniem orzeczenia rozwodu z winy drugiego małżonka, może to spowodować wyłączenie od dziedziczenia małżonka, który pozostał przy życiu. Analogiczna regulacja dotyczy separacji.

DZIEDZICZENIE TESTAMENTOWE

Do powołania do dziedziczenia testamentowego dochodzi poprzez sporządzenie testamentu. Testament jest dokumentem, który wywołuje skutki prawne dopiero w chwili śmierci spadkodawcy. Testator może zatem swobodnie w każdym czasie odwołać testament w całości lub części jak również zmienić jego treść.

Aby testament był ważny musi zostać sporządzony przez osobę, która ma pełną zdolność do czynności prawnych (czyli nie jest osobą małoletnią bądź częściowo/całkowicie ubezwłasnowolnioną). Ponadto osoba sporządzająca testament nie może w chwili jego sporządzania być w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Sporządzenie testamentu pod wpływem błędu lub groźby również może powodować nieważność testamentu.

W Polsce niedopuszczalny jest tzw. testament wspólny. Testament może zawierać rozrządzenia tylko jednego spadkodawcy. Oznacza to, zwłaszcza, że małżonkowie nie mogą sporządzać wspólnego testamentu (każdy z małżonków może jednak sporządzić testament w którym np. powoła drugiego z małżonków do dziedziczenia). Nie można również powołać spadkobiercy pod warunkiem ani z zastrzeżeniem terminu. Konsekwencje uczynienia takiego zastrzeżenia przy powołaniu do dziedziczenia są dwojakie. Po pierwsze może być ono traktowane jakby nie istniało. Natomiast nieważne jest powołanie spadkobiercy, jeśli z treści testamentu lub z okoliczności wynika, że bez zastrzeżenia warunku lub terminu nie zostałby powołany.

Należy pamiętać, że spadkodawców powołuje się do całego spadku albo części ułamkowej spadku. Zapisanie osobie określonych składników majątkowych w zdecydowanej większości nie będzie uznawane za powołanie jej do dziedziczenia testamentowego, ale za ustanowienie na rzecz takiej osoby tak zwanego zapisu (co oznacza, że z chwilą otwarcia spadku nie nabędzie ona automatycznie tych przedmiotów majątkowych). Jeśli jednak spadkodawca przeznaczył osobie w testamencie poszczególne przedmioty majątkowe, które wyczerpują prawie cały spadek, osobę tę poczytuje się w razie wątpliwości nie za zapisobiercę, lecz za spadkobiercę powołanego do całego spadku.

RODZAJE TESTAMENTÓW.

W prawie polskim wyróżnia się testamenty zwykłe oraz szczególne. W ramach testamentów zwykłych wyróżniamy:

- testament holograficzny (własnoręczny)
- testament notarialny
- testament allograficzny (urzędowy)

W ramach testamentów szczególnych wyróżniamy:

- testament ustny
- testament podróżny
- testament wojskowy

Testamenty szczególne tracą moc z upływem sześciu miesięcy od ustania okoliczności, które uzasadniały niezachowanie formy testamentu zwykłego, chyba że spadkodawca zmarł przed upływem tego terminu.

Testament własnoręczny sporządza się w całości pismem ręcznym, wymaga opatrzenia datą i podpisu testatora. Testament napisany na komputerze czy maszynie i podpisany nie będzie ważnym testamentem holograficznym. Również brak daty i podpisu generalnie skutkuje nieważnością dokumentu. W przypadku braku daty ustawodawca wprowadził wyjątek, który mówi, że brak daty nie pociąga za sobą nieważności testamentu własnoręcznego, jeżeli nie wywołuje wątpliwości co do zdolności spadkodawcy do sporządzenia testamentu, co do treści testamentu lub co do wzajemnego stosunku kilku testamentów.

Testament notarialny jest sporządzany przez notariusza w obecności spadkodawcy, odczytany osobom biorącym udział w jego spisaniu i podpisany przez spadkodawcę. Testamenty notarialne są wpisywane do Notarialnego Rejestru Testamentów. Zdecydowanie trudniej jest unieważnić taki dokument. Ponadto z racji automatycznego wpisu do rejestru nie ma obawy co do zaginięcia dokumentu, czy jego zniszczenia.

Testament allograficzny jest testament oświadczanym ustnie w obecności dwóch świadków wobec wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starosty, marszałka województwa, sekretarza powiatu albo gminy lub kierownika urzędu stanu cywilnego. Wola spadkodawcy jest spisywana do protokołu z podaniem daty jego sporządzenia. Protokół powinien być odczytany spadkodawcy w obecności dwóch świadków i podpisany przez spadkodawcę, osobę urzędową i świadków.

Testament ustny sporządza się w obecności 3 świadków, jeśli istnieje obawa rychłej śmierci spadkodawcy albo jeśli zachowanie zwykłej formy testamentu zwykłego jest niemożliwe lub bardzo utrudnione wskutek szczególnych okoliczności. Treść testamentu ustnego może być stwierdzona w ten sposób, że jeden ze świadków albo osoba trzecia spisze oświadczenie spadkodawcy przed upływem roku od jego złożenia, z podaniem miejsca i daty oświadczenia oraz miejsca i daty sporządzenia pisma, a pismo to podpiszą spadkodawca i dwaj świadkowie albo wszyscy świadkowie. Gdy treść testamentu ustnego nie została w powyższy sposób stwierdzona, można ją w ciągu sześciu miesięcy od dnia otwarcia spadku stwierdzić przez zgodne zeznania świadków złożone przed sądem.

Testament podróżny można sporządzić podczas podróży na polskim statku morskim lub powietrznym. Należy oświadczyć swą wolę kapitanowi lub jego zastępcy w obecności 2 świadków. Testament należy spisać, odczytać i podpisać.

PRZYJĘCIE LUB ODRZUCENIE SPADKU

Spadkobierca może bądź przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste), bądź przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza), bądź też spadek odrzucić. Spadkobierca powołany do spadku zarówno z mocy testamentu, jak i z mocy ustawy może spadek odrzucić jako spadkobierca testamentowy, a przyjąć spadek jako spadkobierca ustawowy.

Oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania. Oświadczenie można złożyć przed sądem lub przed notariuszem. Oświadczenie można złożyć przez pełnomocnika. Brak oświadczenia spadkobiercy w terminie 6 miesięcy jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza. Należy pamiętać, że do dnia 17 października 2015 r. brak oświadczenia w terminie powodował przyjęcie spadku wprost. Jedynie małoletni dziedziczyli z dobrodziejstwem inwentarza. Ma to istotne znaczenie, gdyż stosujemy przepisy obowiązujące w chwili śmierci spadkobiercy.

STWIERDZENIE NABYCIA SPADKU

Śmierć spadkodawcy skutkuje otwarciem spadku i przejściem praw i obowiązków na spadkobierców. Nie zawsze jest jednak oczywiste kto i w jakim zakresie otrzyma spadek – zwłaszcza, gdy w testamencie powołano do spadku osobę niezwiązaną ze spadkodawcą stosunkiem pokrewieństwa. Stwierdzenie nabycia

spadku stwarza domniemanie prawne, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku albo poświadczenie dziedziczenia, jest spadkobiercą.

Stwierdzenie nabycia spadku może nastąpić w dwóch trybach: sądowym lub notarialnym (akt poświadczenia dziedziczenia).

Sąd wydaje postanowienie o stwierdzenie nabycia spadku na wniosek osoby, która ma w tym interes. Osobami zainteresowanymi są w szczególności:

- spadkobiercy;
- wierzyciele spadkodawcy;
- wierzyciele spadkobiercy;
- uprawnieni do zachowku;
- zapisobiercy

W przypadku aktu poświadczenia dziedziczenia, wystąpić o jego wydanie mogą spadkobiercy ustawowi lub testamentowi oraz zapisobiercy windykacyjni.

Stwierdzenie nabycia spadku oraz poświadczenie dziedziczenia nie może nastąpić przed upływem sześciu miesięcy od otwarcia spadku, chyba że wszyscy znani spadkobiercy złożyli już oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku. Takie oświadczenie można złożyć zarówno w toku postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, jak i później.

Wydanie przez sąd postanowienia o stwierdzenia nabycia spadku następuje na podstawie postępowania przeprowadzonego w trybie nieprocesowym. Sąd spadku wydaje postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku po przeprowadzeniu rozprawy, na którą wzywa wnioskodawcę oraz osoby mogące wchodzić w rachubę jako spadkobiercy ustawowi i testamentowi. Sąd bada z urzędu, kto jest spadkobiercą. W szczególności bada, czy spadkodawca pozostawił testament, oraz wzywa do złożenia testamentu osobę, co do której będzie uprawdopodobnione, że testament u niej się znajduje. Jeżeli testament zostanie złożony, sąd dokona jego otwarcia i ogłoszenia. W toku sprawy może powstać spór o to, czy testament jest ważny. W takim przypadku sąd rozstrzygnie tę kwestię w toku postępowania o stwierdzenie nabycia spadku.

W postanowieniu stwierdzającym nabycie spadku sąd wymienia wszystkich spadkobierców, którzy nabyli spadek i określa wysokość przypadających im udziałów. Oprócz tego sąd stwierdza również nabycie przedmiotu zapisu windykacyjnego poprzez wymienienie zarówno osoby zapisobiercy i przedmiotu zapisu. Sąd w toku sprawy nie bada, jakie składniki wchodzą w skład spadku. Nie

zajmuje się również kwestią niegodności dziedziczenia spadkobiercy oraz wyłączeniem małżonka od dziedziczenia.

ZACHOWEK

Z kwestią dziedziczenia łączy się temat zachowku. Zachowek jest roszczeniem o zapłatę, przysługującym pominiętym w testamencie spadkobiercom, którzy dziedziczyliby z ustawy. Uprawnione do zachowku są tylko osoby najbliższe: zstępni, małżonkowie i rodzice. Wysokość zachowku wynosi ½ wartości udziału spadkowego, który przypadłby takiej osobie lub 2/3, gdy osoba ta jest małoletni lub trwale niezdolny do pracy. Warto pamiętać, że zachowek może przysługiwać również w przypadku dziedziczenia ustawowego. Zdarzy się tak np. gdy jeden ze spadkobierców jeszcze za życia spadkodawcy otrzyma w darowiźnie cały majątek spadkodawcy.

Zachowek nie należy się, gdy spadkodawca poczynił darowiznę, powołał do spadku lub zapisał osobie uprawnionej do zachowku przedmioty o równowartości roszczenia o zachowek. Przy ustalaniu udziału spadkowego stanowiącego podstawę do obliczania zachowku uwzględnia się także spadkobierców niegodnych oraz spadkobierców, którzy spadek odrzucili, natomiast nie uwzględnia się spadkobierców, którzy zrzekli się dziedziczenia albo zostali wydziedziczeni.

Spadkodawca może w testamencie pozbawić zstępnych, małżonka i rodziców zachowku (wydziedziczenie), jeżeli uprawniony do zachowku:

1) wbrew woli spadkodawcy postępuje uporczywie w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego;
2) dopuścił się względem spadkodawcy albo jednej z najbliższych mu osób umyślnego przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu lub wolności albo rażącej obrazy czci;
3) uporczywie nie dopełnia względem spadkodawcy obowiązków rodzinnych.

Przykładowo w sytuacji, gdy zmarły zostawił 4 dorosłych dzieci i 1 z nich odrzuciło spadek, do liczenia zachowku nadal liczymy daną osobę (udział spadkowy będzie wynosił zatem ¼ nie zaś 1/3. Przy obliczaniu zachowku nie uwzględnia się zapisów zwykłych i poleceń z testamentu, natomiast dolicza się do spadku darowizny oraz zapisy windykacyjne dokonane przez spadkodawcę. W przypadku obliczania zachowku nie dolicza się do spadku drobnych darowizn, zwyczajowo w danych stosunkach przyjętych (np. prezentów weselnych), ani

dokonanych przed więcej niż dziesięciu laty, licząc wstecz od otwarcia spadku, darowizn na rzecz osób niebędących spadkobiercami albo uprawnionymi do zachowku. Oznacza to, że darowizna np. nieruchomości poczyniona na rzecz jednego z dzieci, poczyniona przed 30 laty nadal będzie uwzględniana przy obliczaniu zachowku. Zstępny jest bowiem osobą uprawnioną do zachowku.

Dochodzenie zachowku jest dobrowolne, osoby uprawnione mogą, ale nie muszą się go domagać. Aby uzyskać zapłatę zachowku, można próbować porozumieć się z osobą obowiązaną do jego zapłaty. Jeśli nie odniesie to skutku, należy złożyć w sądzie stosowny pozew. Zapłata nie jest związana z postępowanie o nabycie spadku po zmarłym. Nie trzeba zatem przeprowadzać tego postępowania.

DZIAŁ SPADKU

Gdy dysponujemy prawomocnym postanowieniem o stwierdzenie nabycia spadku lub aktem poświadczenia dziedziczenia, można dokonać działu spadku, czyli podziału składników majątku wchodzącego w skład spadku. Do momentu przeprowadzenia działu spadku spadkobiercy pozostają współwłaścicielami całego majątku spadkodawcy. Jeżeli stwierdzenie nabycia spadku jeszcze nie nastąpiło i nie został sporządzony zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia, postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku wydaje sąd w toku postępowania działowego – można zatem połączyć obie sprawy w jednym postępowaniu.

Dział spadku skutkuje również zmianą w zakresie odpowiedzialności za długi spadkowe. Od momentu działu spadku każdy ze spadkobierców odpowiada samodzielnie za długi spadkowe w stosunku wielkości udziału jaki mu przypada w spadku. Do czasu działu spadku, a od momentu przyjęcia spadku, spadkobierca odpowiada za całość długów spadkowych ze swojego majątku.

Przedmiotem działu spadku są tylko aktywa, które pozostawił po sobie spadkodawca. Przedmiotem działu spadku nie są długi spadkowe. Podział długów spadkowych między współspadkobierców jest jedynie następstwem podziału aktywów. Pamiętać należy, że nie jest możliwe dzielenie długów spadkowych ze skutkiem wobec osób trzecich.

Działu spadku można dokonać w drodze umowy lub w drodze postępowania sądowego o dział spadku. Umowny dział spadku jest dopuszczalny, gdy spadkobiercy zgadzają się ze sobą co do wszystkich aspektów działu spadku. Zgadzają się zatem na dział, zastosowany sposób podziału majątku, formę czynności, kwestię ewentualnych spłat i dopłat. Umowę o dział spadku można

zawrzeć w dowolnej formie. Jeśli ustawa wymaga zachowania formy szczególnej, to umowa o dział spadku musi być zawarta w takiej formie. Najczęstszym przypadkiem jest dział spadku, w skład którego wchodzi nieruchomość. Umowa o dział spadku dla swej ważności wymaga wtedy formy aktu notarialnego.

Z wnioskiem o dokonanie sądowego działu spadku spadkobierca może wystąpić w dowolnym terminie. Dział spadku nie jest bowiem obowiązkowym postępowaniem. W toku postępowania o dział spadku sąd ustala skład majątku spadkowego oraz jego wartość. Prawidłowe ustalenia w tym zakresie pozwalają określić wartość udziałów, które przysługują poszczególnym spadkobiercom. Sąd ustala skład spadku na podstawie spisu inwentarza. Jeżeli spis inwentarza nie został sporządzony, należy we wniosku wskazać majątek, który ma być przedmiotem działu. Gdy w skład spadku wchodzi nieruchomość, należy do wniosku załączyć dowody stwierdzające, że nieruchomość należała do spadkodawcy (np. odpis z księgi wieczystej).

Sąd ustala stan majątku spadkowego na chwilę otwarcia spadku, a wartość poszczególnych przedmiotów spadkowych na chwilę wydawania postanowienia (dokonywania działu). W postępowaniu działowym sąd rozstrzyga także o istnieniu zapisów zwykłych, których przedmiotem są rzeczy lub prawa należące do spadku, jak również o wzajemnych roszczeniach pomiędzy współspadkobiercami z tytułu posiadania poszczególnych przedmiotów spadkowych, pobranych pożytków i innych przychodów, poczynionych na spadek nakładów i spłaconych długów spadkowych.

Istnieją 3 metody podziału majątku spadkowego:

- podział fizyczny
- przyznanie przedmiotów spadkowych w całości jednemu lub niektórym spadkobiercom z obowiązkiem spłaty pozostałych
- podział cywilny (sprzedaż majątku spadkowego i podział uzyskanej sumy ze sprzedaży).

Sąd sam ocenia, który ze sposobów podziału należy wybrać w danym przypadku. Jest on jednak związany sposobem podziału wskazanym przez uczestników postępowania, chyba że wybrany sposób jest sprzeczny z zasadami współżycia społecznego, sprzeczny z prawem lub naruszałby uzasadniony interes uprawnionych osób. W toku podziału sąd powinien uwzględnić wolę spadkodawcy wyrażoną w testamencie.

Sądowy dział spadku powinien obejmować cały spadek. Z ważnych powodów można go ograniczyć do części spadku i dokonać częściowego działu spadku. Przykładowo sąd może zdecydować się na częściowy dział spadku, gdy istnieje wątpliwość, czy niektóre przedmioty były własnością spadkodawcy.

PODATEK OD SPADKU

Nabycie spadku jest opodatkowane. Jeśli zatem otrzymasz spadek, musisz liczyć się z obowiązkiem zapłaty podatku od spadków i darowizn. Obowiązek podatkowy powstaje co do zasady w chwili, w której uprawomocni się postanowienie sądu o stwierdzeniu nabycia spadku lub od momentu zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia .

Zwolnieni z zapłaty podatku są: małżonek, zstępni, wstępni, rodzeństwo, pasierb, ojczym i macocha pod warunkiem, że dopełnią określone formalności.

UWAGA! Jeśli spadkodawca zmarł przed dniem 1 stycznia 2007r., spadkobiercom nie przysługuje zwolnienie. Krótszy jest również termin zgłoszenia nabycia spadku do Urzędu Skarbowego (1 miesiąc).

Nie płaci się podatku od spadku i darowizny również, gdy jego wartość nie przekracza kwoty wolnej od podatku. Wysokość tej kwoty zależy od stopnia pokrewieństwa pomiędzy spadkobiercą a spadkodawcą.

Zwolnione jest nabycie spadku o wartości:

- 9637 PLN w przypadku osób wchodzących w skład I grupy podatkowej,
- 7276 PLN w przypadku osób wchodzących w skład II grupy podatkowej,
- 4902 PLN w przypadku osób wchodzących w skład III grupy podatkowej.

Grupa I – małżonek, zstępni, wstępni, pasierb, zięć, synowa, rodzeństwo, ojczym, macocha i teściowie;

Grupa II – obejmuje zstępnych rodzeństwa, a także rodzeństwo rodziców, zstępnych i małżonków pasierbów, małżonków rodzeństwa i rodzeństwo małżonków, małżonkowie rodzeństwa małżonków, małżonkowie innych zstępnych;

Grupy III – inne osoby (w tym osoby niespokrewnione)

Jeśli spadek, który nam przypada jest niższy od powyższych kwot, nie musimy dokonywać żadnych formalności związanych ze zgłoszeniem nabycia spadku do Urzędu Skarbowego.

Zgodnie z art. 4a ustawy o podatku od spadków i darowizn warunkiem uzyskania zwolnienia od podatku jest dokonanie zgłoszenia do urzędu skarbowego w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku lub zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia. Każdy spadkobierca powinien zatem złożyć do US wypełniony formularz SD-Z2, w którym to formularzu wskazujemy cały odziedziczony przez nas majątek i jego wartość.

UWAGA! Jeśli spóźnimy się ze złożeniem formularza będziemy musieli zapłacić podatek!

Spadkobiercy niezwolnieni z podatku powinni natomiast w terminie 1 miesiąca od dnia uprawomocnienia się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku lub zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia złożyć do US wypełniony formularz SD-Z3.

Wysokość podatku zależy od stopnia pokrewieństwa i wartości spadku. Stawki podatku opisuje poniższa tabela:

Kwoty nadwyżki w zł		Podatek wynosi:
ponad	do	
od nabywców zaliczonych do I grupy podatkowej		
	10 278	3%
10 278	20 556	308 zł 30 gr i 5% nadwyżki ponad 10 278 zł
20 556		822 zł 20 gr i 7% nadwyżki ponad 20 556 zł
od nabywców zaliczonych do II grupy podatkowej		
	10 278	7%
10 278	20 556	719 zł 50 gr i 9% od nadwyżki ponad 10 278 zł
20 556		1644 zł 50 gr i 12% od nadwyżki ponad 20 556 zł
od nabywców zaliczonych do III grupy podatkowej		
	10 278	12%
10 278	20 556	1233 zł 40 gr i 16% od nadwyżki ponad 10 278 zł
20 556		2877 zł 90 gr i 20% od nadwyżki ponad 20 556 zł

Pamiętajmy, że podatek oblicza się od nadwyżki podstawy opodatkowania ponad kwotę wolną od podatku!

ZRZECZENIE SIĘ DZIEDZICZENIA

Zgodnie z art. 1048 k.c. „Spadkobierca ustawowy może przez umowę z przyszłym spadkodawcą zrzec się dziedziczenia po nim. Umowa taka powinna być zawarta w formie aktu notarialnego". Umowa taka, poza testamentem jest jedyną możliwością wpływania na zmianę zasad dziedziczenia ustawowego.

Umowa do swej ważności wymaga formy aktu notarialnego. Zawarcie umowy w zwykłej formie pisemnej lub też złożenie jednostronnego oświadczenia spadkobiercy nie będzie powodować żadnych skutków prawnych.

Skutkiem zawartej umowy o zrzeczenie się dziedziczenia jest wyłączenie zrzekającego się oraz jego zstępnych od dziedziczenia. Traktuje się ich jakby nie dożyli otwarcia spadku. W umowie można zmodyfikować skutki umowy wobec zstępnych.

Zrzeczenie się dziedziczenia nie pozbawia zrzekającego się zdolności dziedziczenia na podstawie testamentu. Zrzekający się może dziedziczyć na podstawie testamentu sporządzonego zarówno przed, jak i po zrzeczeniu się dziedziczenia (uchwała Sądu Najwyższego z 15 maja 1972 r., sygn. akt II CRN 38/84, OSN 1972, Nr 11, poz. 197). Może też stać się zapisobiorcą testamentowym.

Umowę o zrzeczeniu się dziedziczenia warto stosować w szczególności gdy:

- spadkodawca nie ma majątku i jest obciążony długami, zaś spadkobierca ma małoletnie dzieci. Umowa obejmuje bowiem naszych zstępnych i nie będziemy musieli zakładać spraw sądowych o wyrażenie zgody na odrzucenie spadku w imieniu małoletnich.
- spadkodawca przekazał w drodze darowizny część przyszłego spadku (np. nieruchomość) jednemu ze swoich dzieci. Zrzeczenie się w tym przypadku wykluczy w przyszłości spór sądowy pomiędzy dziećmi w zakresie reszty majątku.

WZÓR WNIOSKU O STWIERDZENIE NABYCIA SPADKU

Debrzno, dnia 22.09.2022 r.

Sąd Rejonowy w Złotowie
I Wydział Cywilny
ul. Konopnickiej 15
77-400 Złotów
Wnioskodawca:
Jan Przykładowy
ul. Główna 1
77-400 Złotów
PESEL: 123456789

Uczestnicy:
1. Janina Przykładowa
os. Sprawiedliwości 1/1
77-400 Złotów
2. Marian Przykładowy
ul. Pokątna 7
77-400 Złotów

WNIOSEK O STWIERDZENIE NABYCIA SPADKU

Działając w imieniu własnym wnoszę o:

1) stwierdzenie nabycia spadku po Stanisławie Przykładowym zmarłym w dniu 30.02.2022 r. przed śmiercią stale zamieszkałym w Złotowie przy ul. Słonecznej 10 na podstawie ustawy.
2) Przeprowadzenie dowodu z dokumentów:
   - odpisu skróconego aktu zgonu Stanisława Przykładowego,
   - odpisu skróconego aktu urodzenia Jana Przykładowego,
   - odpisu skróconego aktu małżeństwa Janiny Przykładowej,
   - odpisu skróconego aktu urodzenia Mariana Przykładowego,
   - na fakt ustalenia kręgu spadkobierców po zmarłej spadkodawczyni.

UZASADNIENIE

Spadkodawca Stanisław Przykładowy ostatnio stale zamieszkiwał w Złotowie przy ul. Słonecznej, zmarł w dniu 30.02.2022 r. w Złotowie. Zmarły nie pozostawił po sobie testamentu. W dniu śmierci pozostawał w związku małżeńskim z Janiną Przykładową. Z małżeństwa miał 2 dzieci – wnioskodawcę Jana Przykładowego oraz uczestnika postępowania ad. 2 Mariana Przykładowego. Nie ma innych osób powołanych do dziedziczenia na podstawie ustawy.

/podpis/

Załączniki:

1. dowód uiszczenia opłaty w kwocie 105 zł,
2. skrócony odpis aktu zgonu Stanisława Przykładowego,
3. skrócony odpis aktu urodzenia Jana Przykładowego,
4. skrócony odpis aktu małżeństwa Janiny Przykładowej,
5. skrócony odpis aktu urodzenia Mariana Przykładowego,
6. 2 odpisy wniosku.